

P R A W A P A C J E N T A

Biuro Rzecznika Praw Pacjenta

Prawo do świadczeń zdrowotnych

§ Prawo do świadczeń zdrowotnych

• *Udzielanie świadczeń zdrowotnych*

Masz prawo do świadczeń zdrowotnych zgodnych z aktualnym stanem wiedzy medycznej.

Osoby wykonujące zawód medyczny – m.in. lekarz, lekarz dentysta, pielęgniarka, położna, ratownik medyczny, diagnosta laboratoryjny – powinny udzielać Ci świadczeń zdrowotnych z należytą starannością oraz zgodnie z zasadami etyki zawodowej.

Świadczenia zdrowotne powinny być udzielane w pomieszczeniach i przy użyciu urządzeń spełniających obowiązujące wymagania fachowe i sanitarne.

• *Prawo do natychmiastowego udzielenia świadczeń zdrowotnych*

PAMIĘTAJ! W przypadkach zagrożenia zdrowia lub życia, masz prawo do uzyskania natychmiastowej pomocy medycznej.

Stan nagłego zagrożenia zdrowotnego polega na nagłym lub przewidywanym w krótkim czasie pojawieniu się objawów pogarszania zdrowia, czego bezpośrednim następstwem może być poważne uszkodzenie funkcji organizmu, uszkodzenie ciała bądź utrata życia.

W przypadku porodu pacjentka ma prawo do natychmiastowego uzyskania świadczeń zdrowotnych z nim związanych.

• *Prawo do opinii innego lekarza*

Masz prawo żądać, aby lekarz udzielający Ci świadczeń zdrowotnych zasięgnął opinii innego lekarza lub zwołał konsylium lekarskie.

✓ Twoje żądanie powinno zostać odnotowane w dokumentacji medycznej.

✓ Lekarz może odmówić, jeżeli uzna żądanie za bezzasadne. Ma on wówczas obowiązek odnotować odmowę w Twojej dokumentacji medycznej.

Powyższe zasady mają zastosowanie również do zawodu pielęgniarki i położnej.

§ Prawo do informacji

Masz prawo do uzyskania od lekarza przystępnej informacji o swoim stanie zdrowia.

Lekarz powinien przekazać Ci informacje o rozpoznaniu, proponowanych i możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych oraz dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania lub zaniechania, a także o wynikach leczenia i rokowaniu.

Jeżeli nie chcesz być poinformowany o wszystkich lub niektórych faktach dotyczących Twojego stanu zdrowia, masz prawo żądać, aby lekarz nie udzielał Ci takich informacji.

PAMIĘTAJ! Masz prawo wskazać osobę lub osoby, którym lekarz będzie udzielać wszelkich informacji o Twoim stanie zdrowia i leczeniu.

Prawo do informacji

Prawo do wyrażania zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych

§ Prawo do wyrażania zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych

Po uzyskaniu od lekarza wszystkich informacji o stanie zdrowia i proponowanym leczeniu, masz prawo do wyrażenia zgody na udzielenie określonych świadczeń zdrowotnych lub odmowy takiej zgody.

W przypadku zabiegu operacyjnego albo zastosowania metody leczenia lub diagnostyki, stwarzających podwyższone ryzyko, zgodę wyraża się w formie pisemnej. W każdej innej sytuacji, zgodę lub odmowę wyrażenia zgody możesz wyrazić ustnie.

PAMIĘTAJ! Bez Twojej zgody może być przeprowadzone badanie lub udzielone inne świadczenie zdrowotne, tylko jeżeli znajdujesz się w stanie zagrażającym niebezpieczeństwem utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia.

§ Prawo do tajemnicy informacji

PAMIĘTAJ! Osoby wykonujące zawód medyczny mają obowiązek zachować w tajemnicy wszelkie informacje o Tobie i Twoim stanie zdrowia, które uzyskały w związku z wykonywaniem zawodu. Możesz jednak wyrazić zgodę na ujawnienie takich informacji. Bez Twojej zgody lekarz lub inna osoba wykonująca zawód medyczny mogą ujawnić informacje z Tobą związane tylko gdy:

- zachodzi potrzeba przekazania niezbędnych informacji związanych z udzielaniem Ci świadczeń zdrowotnych innym osobom wykonującym zawód medyczny, uczestniczącym w udzielaniu tych świadczeń;

- zachowanie tajemnicy może stanowić niebezpieczeństwo dla Twojego życia lub zdrowia albo życia lub zdrowia innych osób;
- tak stanowią przepisy odrębnych ustaw;
- uzyskiwane są one do postępowania przed wojewódzką komisją do spraw orzekania o zdarzeniach medycznych.

Osoby wykonujące zawód medyczny są związane tajemnicą również po śmierci pacjenta.

Prawo do tajemnicy informacji

Prawo do zgłaszania niepożądanych działań produktów leczniczych

§ Prawo do zgłaszania niepożądanych działań produktów leczniczych

Każde niekorzystne i niezamierzone działanie produktu leczniczego możesz zgłosić:

- osobie wykonującej zawód medyczny (np. lekarzowi, pielęgniarce, farmaceucie),
- Prezesowi Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych,
- podmiotowi odpowiedzialnemu za wprowadzenie produktu leczniczego do obrotu.

Wszelkie informacje o formach zgłaszania działań niepożądanych produktów leczniczych znajdziesz na stronie internetowej: www.dzialanianiepozadane.urpl.gov.pl

§ Prawo do zgłoszenia sprzeciwu wobec opinii albo orzeczenia lekarza

Niektóre opinie albo orzeczenia wydawane przez lekarza mogą mieć wpływ na Twoje prawa lub obowiązki wynikające z obowiązujących przepisów. Przykładem takich opinii albo orzeczeń są m.in.: zaświadczenie o braku przeciwwskazań do korzystania z określonego rodzaju świadczeń zdrowotnych w uzdrowisku lub orzeczenie o istnieniu przeciwwskazań do wykonania obowiązkowego szczepienia ochronnego. Jeżeli nie zgadzasz się z treścią takiego orzeczenia lub opinii, a postępowanie odwoławcze w odniesieniu do opinii i orzeczeń nie jest uregulowane w odrębnych przepisach prawa, możesz wnieść sprzeciw do Komisji Lekarskiej działającej przy Rzeczniku Praw Pacjenta.

Sprzeciw należy wnieść w terminie **30 dni od dnia wydania opinii albo orzeczenia** przez lekarza orzekającego o Twoim stanie zdrowia.

Wszelkie praktyczne informacje, a także przykładowy katalog opinii albo orzeczeń lekarskich, od których możesz wnieść sprzeciw do Komisji Lekarskiej znajdziesz na stronie internetowej Rzecznika Praw Pacjenta www.bpp.gov.pl w zakładce *Pacjencie – masz prawo do sprzeciwu wobec opinii albo orzeczenia lekarza*.

Prawo do zgłoszenia sprzeciwu wobec opinii albo orzeczenia lekarza

§ Prawo do dokumentacji medycznej

Masz prawo do dostępu do swojej dokumentacji medycznej, czyli wszelkich dokumentów dotyczących Twojego stanu zdrowia i udzielonych Ci świadczeń zdrowotnych.

Dokumentacja może być udostępniona:

- 1) do wglądu, w tym także do baz danych w zakresie ochrony zdrowia, w siedzibie podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych;
- 2) poprzez odpłatne sporządzenie jej wyciągów, odpisów lub kopii;
- 3) poprzez wydanie oryginału za pokwitowaniem odbioru i z zastrzeżeniem zwrotu po wykorzystaniu, jeżeli żądasz udostępnienia oryginałów tej dokumentacji.

PAMIĘTAJ! Podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych ma obowiązek udostępnienia dokumentacji medycznej również osobie przez Ciebie upoważnionej.

Za udostępnienie dokumentacji medycznej podmiot leczniczy może pobierać opłatę. Maksymalna wysokość tej opłaty nie może jednak przekraczać:

- około 7,48 zł* za jedną stronę wyciągu lub odpisu dokumentacji medycznej lub za sporządzenie wyciągu, odpisu lub kopii dokumentacji medycznej na elektronicznym nośniku danych;
- około 75 gr* za jedną stronę kopii dokumentacji medycznej.

* stawka obowiązująca w 2014 r. Stawka za udostępnienie dokumentacji medycznej jest zmienna – wyliczana jest na podstawie przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim kwartale ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej

§ Prawo do poszanowania intymności i godności

Świadczenia zdrowotne powinny być udzielane z poszanowaniem Twojej intymności i godności.

Prawo do poszanowania godności obejmuje także prawo do umierania w spokoju i godności. Pacjent znajdujący się w stanie terminalnym ma prawo do świadczeń zdrowotnych zapewniających łagodzenie bólu i innych cierpień.

● Obecność osoby bliskiej podczas udzielania świadczeń zdrowotnych

PAMIĘTAJ! Masz prawo, aby przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych towarzyszyła Ci osoba bliska, np. małżonek lub osoba pozostająca z Tobą we wspólnym pożyciu, krewny, czy też każda inna osoba przez Ciebie wskazana.

PAMIĘTAJ! Jako rodzic masz prawo być obecny przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych Twojemu dziecku. Personel medyczny może odmówić obecności osoby bliskiej jedynie w przypadku prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożenia epidemicznego lub ze względu na Twoje bezpieczeństwo zdrowotne. Taka odmowa musi zostać odnotowana w dokumentacji medycznej.

Prawo do poszanowania intymności i godności

Prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego

§ Prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego

Przebywając w szpitalu masz prawo do kontaktu osobistego, telefonicznego lub korespondencyjnego z innymi osobami.

Prawo to przysługuje Ci również jeżeli przebywasz w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub opiekuńczo-leczniczym, zakładzie rehabilitacji leczniczej, sanatorium uzdrowiskowym, hospicjum.

● Dodatkowa opieka pielęgnacyjna

Masz prawo do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej – tj. opieki, która nie polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w tym także opieki pielęgnacyjnej sprawowanej nad pacjentką w warunkach ciąży, porodu i połogu. Prawo to daje możliwość m.in. towarzyszenia pacjentce przy porodzie, czy przebywania rodziców z dzieckiem podczas jego hospitalizacji.

Jeżeli realizacja tego prawa wiąże się z kosztami, jakie musi ponieść np. szpital, może on wtedy pobrać opłatę rekompensującą. Wysokość takiej opłaty ustala kierownik tego podmiotu, uwzględniając **rzeczywiste** poniesione koszty. Wysokość tej opłaty oraz sposób jej ustalenia powinien być udostępniony w miejscu udzielania stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych.

§ Prawo pacjenta do opieki duszpasterskiej

Przebywając w szpitalu, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub opiekuńczo-leczniczym, sanatorium uzdrowiskowym, czy też hospicjum, masz prawo do opieki duszpasterskiej. W sytuacji pogorszenia się stanu zdrowia lub zagrożenia życia powyższe podmioty lecznicze, mają obowiązek umożliwić Ci kontakt z duchownym Twojego wyznania.

Prawo pacjenta do opieki duszpasterskiej

Prawo do przechowywania rzeczy wartościowych w depozycie

§ Prawo do przechowywania rzeczy wartościowych w depozycie

Szpital, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy lub opiekuńczo-leczniczy, sanatorium uzdrowiskowe, zakład rehabilitacji leczniczej, czy hospicjum, mają obowiązek zapewnić Ci bezpłatną możliwość przechowania rzeczy wartościowych w depozycie.

W każdej sytuacji, gdy uważasz, że Twoje prawa są niewłaściwie realizowane skontaktuj się z Rzecznikiem Praw Pacjenta:

Ogólnopolska bezpłatna infolinia

Biuro Rzecznika Praw Pacjenta:

 800 190 590

(z telefonów stacjonarnych i komórkowych)

czynne pn.–pt. 9:00–21:00

ul. Młynarska 46

01-171 Warszawa

sekretariat@bpp.gov.pl